# Arbetsmarknadsutskottets betänkande

# 1977/78: 20

**med anledning av propositionen 1977/78: 66 om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift, m. m.**

## Propositionen

I propositionen 1977/78: 66 (arbetsmarknadsdepartementet) föreslås att riksdagen skall

1. antaga inom arbetsmarknadsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift,

2. medge att kammarkollegiet får disponera en rörlig kredit av 100 000 000 kr. i riksgäldskontoret för det ändamål som har angetts i propositionen.

Lagförslaget har följande lydelse:

## Förslag till

## Lag om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift

Härigenom föreskrives att 2 § lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift skall ha nedan angivna lydelse.

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
|---|---|
| 2 §[1] | |
| Arbetsgivare erlägger årligen löncgarantiavgift med belopp som motsvarar *sju* hundradels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad. | Arbetsgivare erlägger årligen löncgarantiavgift med belopp som motsvarar *tolv* hundradels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad. |
| Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt *lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring.* | Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt *lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring.* |
| Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller | Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller |

[1] Senaste lydelse 1976: 1070.

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
|---|---|
| med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen. | med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen *(1962: 381)* om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen. |

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1978. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

**Gällande bestämmelser**

För att säkerställa arbetstagares lönefordran i arbetsgivares konkurs beslöt statsmakterna år 1970 (prop. 1970: 201, 1 LU 1970: 79, SFS 1970: 741, 742, 745) att införa lagstiftning om statlig lönegaranti vid konkurs. Garantin avser sådana löne- och pensionsfordringar som har förmånsrätt i konkurs samt vissa konkursansöknings- och konkurskostnader. Lönegarantin gäller sedan den 1 januari 1976 med högst tolv basbelopp för varje arbetstagare såvitt avser fordran med förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970: 979, 12 § ändrad senast 1977: 482) men är i övrigt obegränsad. Prövningen av lönegarantianspråk sker hos kronofogdemyndigheten vid s. k. fattigkonkurs och konkursförvaltaren vid ordinär konkurs.

Länsstyrelsen är utbetalningsmyndighet. I fråga om utbetalat belopp inträder staten i arbetstagarens rätt mot konkursgäldenären.

Lönegarantin finansieras med arbetsgivaravgifter enligt lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift (ändrad senast 1976: 1070). Avgifterna förs till en fond som förvaltas enligt grunder som regeringen fastställer. Från fonden rekvirerar länsstyrelserna medel för utbetalning enligt garantin. Fondens inkomster utgörs förutom av arbetsgivaravgifter av främst räntor och de medel som staten erhåller genom utdelning i konkurser på grund av övertagna arbetstagarfordringar. Lönegarantifonden förvaltas av kammarkollegiet.

Genom riksdagens beslut år 1976 (prop. 1976/77: 15, AU 1976/77: 13, rskr 1976/77: 100) höjdes lönegarantiavgiften fr. o. m. den 1 januari 1977 från 0,02 till 0,07 % av avgiftsunderlaget. Samtidigt ställdes en rörlig kredit i riksgäldskontoret om 50 milj. kr. till kammarkollegiets förfogande. Bakgrunden till beslutet var den ökning av utbetalningarna från lönegarantifonden som hade ägt rum.

**Propositionen**

I propositionen redovisas att utbetalningarna av lönegarantibelopp ökat så kraftigt under budgetåret 1976/77 att lönegarantifonden med hänsyn till de utbetalningar som anmälts av länsstyrelserna per den 30 juni 1977 visar ett underskott på ca 70 milj. kr.

Utbetalningarna av lönegarantimedel för innevarande budgetår har av länsstyrelserna uppskattats till ca 214 milj. kr. Härtill kommer räntekostnader för den rörliga krediten om 6 milj. kr. vid oförändrad räntenivå. Som jämförelse kan nämnas att utbetalningsbeloppen under de tre föregående budgetåren 1974/75, 1975/76 och 1976/77 uppgick till ca 24 milj. kr., ca 60 milj. kr. resp. ca 134 milj. kr.

Kammarkollegiet uppskattar att de till fonden inflytande lönegarantiavgifterna under budgetåret 1977/78 kommer att uppgå till ca 112 milj. kr. Återbetalningarna i form av utdelningar i konkurser uppskattas till 15 milj. kr. Förutsatt att dessa enligt kollegiet osäkra uppskattningar är riktiga, skulle fondens underskott vid utgången av innevarande budgetår uppgå till ca 163 milj. kr.

Mot denna bakgrund framhålls i propositionen att en avsevärd förstärkning av fondens intäkter är nödvändig, om fonden skall kunna fylla sin uppgift. Härtill kommer att den nuvarande bristen i fonden måste täckas. En höjning föreslås därför av lönegarantiavgiften med 0,05 % till 0,12 % av avgiftsunderlaget fr. o. m. den 1 januari 1978. Förslaget innebär en ändring av 2 § första stycket lagen om lönegarantiavgift. För att övergångsvis täcka den föreliggande bristen hos fonden föreslås att den rörliga krediten för kammarkollegiet i riksgäldskontoret höjs till 100 milj. kr. Sedan bristen har reglerats genom ianspråktagande av inflytande avgifter bör krediten enligt departementschefen vid behov få utnyttjas för att tillfälligt täcka eventuellt uppkommande brist hos fonden.

**Utskottet**

För att säkerställa arbetstagares lönefordran i arbetsgivares konkurs beslöt statsmakterna år 1970 att införa en lag om statlig lönegaranti vid konkurs. Garantin avser sådana löne- och pensionsfordringar som har förmånsrätt i konkurs samt vissa konkurskostnader. Lönegarantin finansieras med arbetsgivaravgifter enligt lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift. Avgiften, som tillförs en särskild fond förvaltad av kammarkollegiet, är sedan den 1 januari 1977 0,07 % av löneunderlaget för anställda. För att övergångsvis täcka föreliggande brist hos fonden förfogar kammarkollegiet sedan årsskiftet även över en rörlig kredit i riksgäldskontoret om 50 milj. kr.

På grund av bl. a. en betydande ökning i utbetalda lönegaranti-

medel under senare tid beräknas fonden uppvisa ett kraftigt underskott — ca 163 milj. kr. — vid utgången av innevarande budgetår. Enligt propositionen är därför en avsevärd förstärkning av fondens intäkter nödvändig. Härtill kommer att den nuvarande bristen i fonden måste täckas. I propositionen föreslås att lönegarantiavgiften höjs till 0,12 % av avgiftsunderlaget samt att den rörliga krediten för kammarkollegiet i riksgäldskontoret ökas till 100 milj. kr.

Utskottet tillstyrker propositionens förslag när det gäller höjningen av lönegarantiavgiften till 0,12 % av avgiftsunderlaget. Mot bakgrund av utvecklingen under senhösten och länsstyrelsernas prognoser för den närmaste framtiden bedömer utskottet att den rörliga krediten bör vidgas med 50 milj. kr. utöver regeringens förslag. Den rörliga krediten kommer därigenom att sammanlagt uppgå till 150 milj. kr.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar i propositionen redovisat förslag till ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift samt
2. att riksdagen med ändring av propositionens förslag medger att kammarkollegiet får disponera en rörlig kredit av 150 000 000 kr. i riksgäldskontoret för det ändamål som har angetts i propositionen.

Stockholm den 6 december 1977

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
ROLF WIRTÉN

*Närvarande:* Rolf Wirtén (fp), Bengt Fagerlund (s), Alf Wennerfors (m), Ingemund Bengtsson (s), Torsten Stridsman (c), Birger Nilsson (s), Allan Gustafsson (c), Erik Johansson i Simrishamn (s), Filip Fridolfsson (m), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Elver Jonsson (fp), Frida Berglund (s), Rune Johnsson i Mölndal (c) och Sune Johansson (s).

NORSTEDTS TRYCKERI STOCKHOLM 1977 770058